

Wymogi i zasady przygotowywania prac dyplomowych i magisterskich oraz przeprowadzania egzaminów dyplomowych w INPiSM UJ

Informacje ogólne

A). Zgodnie z Regulaminem studiów UJ (§ 16) warunkiem ukończenia studiów jest

- „studiów pierwszego stopnia - przygotowanie i złożenie pracy dyplomowej, o ile program studiów przewiduje obowiązek jej przygotowania i złożenie oraz zdanie egzaminu dyplomowego.
- studiów drugiego stopnia i jednolitych studiów magisterskich - przygotowanie i złożenie pracy dyplomowej oraz zdanie egzaminu dyplomowego.
- Warunek określony w ust. 1 i 2 jest spełniony wówczas, gdy praca dyplomowa została oceniona na ocenę pozytywną”.

B) Zgodnie z Regulaminem studiów UJ (§ 20) warunkiem dopuszczenia studenta do egzaminu dyplomowego jest

- „spełnienie wszystkich wymogów określonych w programie studiów,
- sprawdzenie pisemnej pracy dyplomowej z wykorzystaniem Jednolitego Systemu Antyplagiatowego,
- uzyskanie pozytywnej oceny pracy dyplomowej,
- złożenie wszystkich wymaganych dokumentów określonych w zarządzeniu Rektora w sekretariacie jednostki prowadzącej tok studiów”.

Wykaz dokumentów znajduje się na stronie Instytutu <https://inp.uj.edu.pl/dokumenty-przed-egzaminem>

C) zasady przeprowadzania egzaminu dyplomowego zgodnie z Regulaminem studiów UJ (§ 21)

- „Egzamin dyplomowy przeprowadza komisja powołana przez Dziekana, w skład której wchodzi przewodniczący i dwaj członkowie. Przewodniczącym komisji może zostać nauczyciel akademicki posiadający co najmniej stopień naukowy doktora.
- W skład komisji przeprowadzającej egzamin magisterski musi wchodzić osoba posiadająca tytuł naukowy lub stopień naukowy doktora habilitowanego.

- Egzamin dyplomowy może mieć formę ustną lub pisemną. Szczegółową formę egzaminu dyplomowego określa Rada Wydziału.
- Po zakończeniu egzaminu dyplomowego wystawia się ocenę egzaminu dyplomowego według skali
 - bardzo dobry – 5,0
 - dobry plus – 4,5
 - dobry – 4,0
 - dostateczny plus – 3,5
 - dostateczny – 3,0
 - niedostateczny – 2,0
- Z przebiegu egzaminu dyplomowego sporządza się protokół według zasad określonych w odrębnych przepisach.
- W przypadku uzyskania z egzaminu dyplomowego oceny niedostatecznej lub nieusprawiedliwionego nieprzystąpienia do tego egzaminu, Dziekan wyznacza drugi termin egzaminu. Drugi egzamin dyplomowy nie może się odbyć później niż trzy miesiące od daty pierwszego egzaminu.
- W przypadku niezdania egzaminu dyplomowego w dwóch terminach, Dziekan może wyznaczyć trzeci termin egzaminu dyplomowego, jeżeli uzna to za uzasadnione. Trzeci termin egzaminu dyplomowego jest wyznaczany nie wcześniej niż miesiąc i nie później niż dwa miesiące od daty drugiego terminu egzaminu dyplomowego.
- W przypadku uzyskania z trzeciego terminu egzaminu dyplomowego oceny niedostatecznej lub nieusprawiedliwionego nieprzystąpienia do tego egzaminu, student zostaje skreślony z listy studentów i nie może skorzystać ze wznowienia studiów”.

Zasady organizacji egzaminów dyplomowych w Instytucie Nauk Politycznych i Stosunków Międzynarodowych UJ

- Skład Komisji:
 - i. Przewodniczący
 - ii. Członek – promotor
 - iii. Członek – recenzent
- Egzamin licencjacki obejmuje dwa pytania odnoszące się do pracy licencjackiej oraz jedno zagadnienie losowane z listy 30 zagadnień licencjackich dla kierunku (bezpieczeństwo narodowe / politologia / stosunki międzynarodowe).

Lista zagadnień do egzaminu dostępna jest na stronie Instytutu <https://inp.uj.edu.pl/zagadnienia-do-egzaminu>

- Egzamin magisterski obejmuje dwa pytania odnoszące się do pracy magisterskiej oraz jedno zagadnienie losowane z listy 20 zagadnień magisterskich dla kierunku (bezpieczeństwo narodowe / politologia / stosunki międzynarodowe).

Lista zagadnień do egzaminu dostępna jest na stronie Instytutu <https://inp.uj.edu.pl/magisterium-zagadnienia>

- Z obrad Komisji sporządza się odpowiedni protokół

Ważne terminy

- Promotorzy prac dyplomowych powinni przesłać do Sekretariatu formularz rozesłany wcześniej przez zastępcę dyrektora do spraw dydaktycznych, osobny dla każdej pracy magisterskiej lub licencjackiej.

Formularz zawiera dane określone w Zarządzeniu nr 83 Rektora Uniwersytetu Jagiellońskiego z 28 lipca 2020 roku, które dotyczą w szczególności tytułu pracy, danych autora pracy, danych promotora, danych recenzenta, terminu planowanej obrony pracy licencjackiej lub magisterskiej.

Zgodnie z zapisami powyższego Zarządzenia dane powinny zostać przekazane do Sekretariatu **najpóźniej na trzy tygodnie** przed planowanym terminem egzaminu dyplomowego, ale **nie później niż do 1 września** danego roku.

- Zgodnie z zapisami Zarządzenia nr 83 Rektora Uniwersytetu Jagiellońskiego promotor i recenzent powinni uzupełnić i zatwierdzić formularz recenzji w systemie AP (Archiwum Prac Uniwersytetu Jagiellońskiego) **najpóźniej na tydzień** przed planowanym terminem egzaminu dyplomowego.

- Zgodnie z zapisami Zarządzenia nr 83 Rektora UJ i Regulaminu Studiów UJ (§ 18) student jest zobowiązany do wprowadzenia do systemu AP pracy **najpóźniej do 15 września** danego roku (jest to równoznaczne ze złożeniem pracy do ostatecznej akceptacji przez promotora).

- Promotor zatwierdza pracę dyplomową **do 30 września** danego roku (co jest warunkiem koniecznym do zaliczenia seminarium dyplomowego).

- Wszystkie formalności związane z zaliczeniem roku przez studenta oraz złożeniem pracy muszą być zakończone **do 30 września** danego roku.

- Ostateczny termin możliwości przeprowadzenia egzaminu dyplomowego upływa **31 października** danego roku.

Struktura pracy – ogólne zasady

1. Tytuł pracy

Powinien precyzyjnie określać problematykę i zakres badań (rzeczowy, przedmiotowy, przestrzenno-terytorialny, czasowy); powinien także wzbudzać zainteresowanie czytelnika.

2. Spis treści

Umieszczany pomiędzy stroną tytułową a wstępem. Powinien zawierać wszystkie funkcjonalnie wyróżnione części pracy, w tym między innymi, wykaz skrótów, wstęp, tytuły rozdziałów i podrozdziałów, zakończenie, bibliografię, załączniki i aneksy wraz ze wskazanymi dla nich numerami stron.

3. Wstęp

Powinien się składać z kilku elementów: ogólnego wprowadzenia do obszaru problemowego pracy, syntetycznej prezentacji dotychczasowych badań i ich wyników w zakresie problematyki pracy (krytyczna analiza stanu badań, wstępny przegląd literatury, wskazanie luki badawczej w zakresie podjętego tematu) oraz prezentacji własnego problemu badawczego.

W tej ostatniej części Autorka/Autor:

- przedstawia motywy i racje podjęcia tematu pracy; temat pracy powinien być zgodny z kierunkiem studiów oraz określony w porozumieniu z Promotorem,
- stawia problem badawczy/problemy badawcze (określa jakie procesy i zjawiska będą przedmiotem badań?; jaki problem naukowy Autorka/Autor chce rozwiązać?),
- przedstawia cel pracy (co pozwala określić pożądane skutki prowadzonych analiz i badań),
- formułuje hipotezy badawcze (potencjalne twierdzenia naukowe, dotyczące tematu pracy, które w trakcie badań zostaną potwierdzone lub obalone),
- precyzyjnie określa zastosowane w pracy metody, techniki i narzędzia badawcze,
- informuje o strukturze pracy (tłumaczy specyfikę poszczególnych rozdziałów i ich zasadność).

4. Treść właściwa pracy

Podzielona jest na rozdziały i podrozdziały. Rozdział pierwszy powinien być dostosowany do specyfiki pracy dyplomowej. Mogą w nim zostać uszczegółowione kwestie związane z przeglądem literatury, założeniami teoretycznymi oraz metodologią; zwykle zawiera także wyjaśnienie pojęć, terminów i definicji powiązanych z przedmiotem pracy. Część zasadnicza pracy dotyczy opisanie i analizy zebranych danych oraz wyników przeprowadzonych badań w celu odpowiedzi na postawione we wstępie pytanie/pytania badawcze. Zakończenie powinno zawierać całościowe i krytyczne podsumowanie wyników badań i uzyskanych wniosków (Autorka/Autor ustosunkowuje się do postawionego we wstępie celu, problemów badawczych i hipotez, odpowiada na pytanie czy udało się rozwiązać problem badawczy, omawia trudności napotkane w trakcie prowadzonych badań).

5. Bibliografia

Zawiera wykaz wszystkich pozycji, które zostały wykorzystane do przygotowania pracy licencjackiej lub magisterskiej. Powinny być one zróżnicowane: źródła pierwotne (dokumenty,

raporty, dane statystyczne, dane zbierane od respondentów w czasie badań własnych itp.), monografie i opracowania, czasopisma naukowe, artykuły prasowe, zasoby internetowe, inne (np. filmy dokumentalne). Należy wprowadzić podział źródeł i literatury. Wykaz pozycji wykorzystanych do przygotowania pracy podajemy w porządku alfabetycznym. Pozycje bibliograficznych nie numerujemy. Podobnie jak w przypadku przypisów i cytowań niezbędna jest konsekwencja w stosowaniu określonego systemu bibliografii.

6. Załączniki

Na stronach końcowych pracy umieszczamy wykazy fotografii, rysunków, tabel i wykresów itp. Na końcu pracy dyplomowej umieszczamy również aneksy zawierające dodatkowe materiały (np. kwestionariusze przeprowadzonych badań, całe akty prawne).

Dodatkowe uwagi

a. Charakter pracy dyplomowej

Praca dyplomowa powinna zostać przygotowana w oparciu o badania naukowe przeprowadzone przez Autorkę/Autora. Powinna zawierać fragmenty odnoszące się do kwestii teoretycznych, metodologicznych oraz właściwą część badań własnych. Część teoretyczna dotyczy przedstawienia aktualnego stanu wiedzy w zakresie tematyki pracy na podstawie przeglądu literatury. Autorka/Autor powinni wykazać potrzebę podjęcia danego problemu badawczego, a także zdefiniować najważniejsze pojęcia stosowane w pracy. W części metodologicznej należy określić przedmiot i cel badań, pytania badawcze, wskazać hipotezy badawcze, a także metody i techniki badawcze. W części badań własnych Autorka/Autor prezentuje wyniki prowadzonych badań.

b. Język przygotowywania pracy licencjackiej lub magisterskiej

Praca licencjacka i magisterska powinna być napisana poprawnym językiem pod względem stylistycznym, gramatycznym i ortograficznym. Ocenie recenzentów pracy podlegają błędy językowe (ortograficzne, interpunkcyjne, gramatyczne, leksykalne, frazeologiczne i stylistyczne). Praca niespełniająca wymogów językowych może zostać przez Promotora niedopuszczona do egzaminu dyplomowego.

c. Postępowanie w przypadku podejrzenia naruszenia cudzych praw autorskich lub praw pokrewnych

Zgodnie z zapisami Regulaminu studiów (§ 13) „Rektor niezwłocznie poleca przeprowadzenie postępowania wyjaśniającego w przypadku podejrzenia popełnienia przez studenta czynu polegającego na:

- przywłaszczeniu sobie autorstwa albo wprowadzeniu w błąd co do autorstwa całości lub części cudzego utworu albo artystycznego wykonania;
- rozpowszechnieniu, bez podania nazwiska lub pseudonimu twórcy, cudzego utworu w wersji oryginalnej albo w postaci opracowania;
- rozpowszechnieniu, bez podania nazwiska lub pseudonimu twórcy, cudzego artystycznego wykonania albo publicznym zniekształceniu takiego utworu, artystycznego wykonania, fonogramu, wideogramu lub nadania;
- naruszeniu cudzych praw autorskich lub praw pokrewnych w sposób inny niż określony w pkt 1-3;
- sfalszowaniu badań naukowych lub ich wyników lub dokonaniu innego oszustwa naukowego.

Jeżeli w wyniku postępowania wyjaśniającego zebrany materiał potwierdza popełnienie czynu, o którym mowa w ust. 1:

- Rektor wstrzymuje postępowanie o nadanie tytułu zawodowego do czasu wydania orzeczenia przez komisję dyscyplinarną oraz składa zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia przestępstwa;
- student nie zalicza zajęć do czasu wydania orzeczenia przez komisję dyscyplinarną.

Koordinator przedmiotu jest zobowiązany do powiadomienia Dziekana o wystąpieniu okoliczności, o których mowa w ust. 1. Dziekan niezwłocznie przekazuje sprawę Rektorowi”.

Wymagania techniczne stawiane pracom licencjackim i magisterskim w INPiSM UJ

- a. Objętość pracy licencjackiej: nie mniejsza, niż 2 arkusze wydawnicze (80000 znaków typograficznych ze spacjami) właściwego tekstu pracy, wyłączony spis treści, bibliografię oraz załączniki
- b. Objętość pracy magisterskiej: nie mniejsza, niż 3 arkusze wydawnicze (120000 znaków typograficznych ze spacjami) właściwego tekstu pracy, wyłączony spis treści, bibliografię oraz załączniki
- c. Strona tytułowa: **załącznik A**
- d. Marginesy: lewy – 3,5, prawy, górny i dolny – 2,5
- e. Czcionka: Times New Roman, 12 pkt, interlinia 1,5
- f. Numeracja: ciągła w ramach całej pracy, bez widocznej numeracji na pierwszej i drugiej stronie
- g. Przypisy: system klasyczny lub system harwardzki, **niezbędna jest konsekwencja w stosowaniu określonego systemu przypisów**

System klasyczny – informacje ogólne

Polega na wprowadzeniu do tekstu głównego odsyłaczy liczbowych w indeksie górnym, którym odpowiadają identycznie oznaczone przypisy w stopce na dole strony, np. ...tekst pracy...¹.

Przykładowy format przypisów dolnych:

- **monografie autorskie:** R. Zięba, *Polityka zagraniczna Polski w strefie euroatlantyckiej*, Wydawnictwa Uniwersytetu Warszawskiego, Warszawa 2013, s. 47.
- **rozdziały w pracach zbiorowych:** J. Mearsheimer, *Power and Fear in the Great Power Politics*, w: *One Hundred Year Commemoration to the Life of Hans Morgenthau (1904—2004)*, G. O. Mazur (red.), Semenenko Foundation, New York 2004, s. 188.
- **artykuły zamieszczone w czasopismach naukowych obcojęzycznych:** D. A. Baldwin, *Security Studies and The End of The Cold War*, "World Politics", 1995, Vol. 48, No. 1, ss. 117-121.
- **artykuły zamieszczone w polskich czasopismach naukowych:** J. Darski, *Kto na Kaukazie potrzebuje Rosji*, „Obóz”, 1998, Nr 33, s. 135.

¹ R. Zięba, *Polityka zagraniczna Polski w strefie euroatlantyckiej*, Wydawnictwa Uniwersytetu Warszawskiego, Warszawa 2013, s. 47.

- **strony internetowe:** *SIPRI Military Expenditure Database*, Stockholm International Peace Research Institute (SIPRI), <https://www.sipri.org/databases/milex> dostęp: 15.04.2020.
- **artykuły na stronach internetowych:** A. Jarosiewicz, *Władze Azerbejdżanu uderzają w opozycyjnych szyitów*, Ośrodek Studiów Wschodnich (OSW), 2 XII 2015, <http://www.osw.waw.pl/pl/publikacje/analizy/2015-12-02/wladze-azerbejdżanu-uderzaja-w-opozycyjnych-szyitow> dostęp: 12.12. 2015.

Po następujących po sobie odnośnikach do tego samego dzieła i tej samej strony można stosować skróty **op. cit.** (*dzieło cytowane*), **ibidem.** (*tamże*) lub ich polskie odpowiedniki **dz. cyt., tamże.**

W przypadku bibliografii należy pamiętać, że nazwiska autorów powinny poprzedzać inicjały imion, na przykład:

- **monografie autorskie:** Zięba, R., *Polityka zagraniczna Polski w strefie euroatlantyckiej*, Wydawnictwa Uniwersytetu Warszawskiego, Warszawa 2013.
- **rozdziały w pracach zbiorowych:** Mearsheimer, J., *Power and Fear in the Great Power Politics*, w: *One Hundred Year Commemoration to the Life of Hans Morgenthau (1904—2004)*, G. O. Mazur (red.), Semeneko Foundation, New York 2004, ss. 184-196.
- **artykuły zamieszczone w czasopismach naukowych:** Baldwin, D. A., *Security Studies and The End of The Cold War*, "World Politics", 1995, Vol. 48, No. 1, ss. 117-141.
- **artykuły zamieszczone w polskich czasopismach naukowych:** Darski J., *Kto na Kaukazie potrzebuje Rosji*, „Obóz”, 1998, Nr 33, ss. 103-141.
- **strony internetowe:** *SIPRI Military Expenditure Database*, Stockholm International Peace Research Institute (SIPRI), <https://www.sipri.org/databases/milex> dostęp: 15.04.2020.
- **artykuły na stronach internetowych:** Jarosiewicz A., *Władze Azerbejdżanu uderzają w opozycyjnych szyitów*, Ośrodek Studiów Wschodnich (OSW), 2 XII 2015, <http://www.osw.waw.pl/pl/publikacje/analizy/2015-12-02/wladze-azerbejdżanu-uderzaja-w-opozycyjnych-szyitow> dostęp: 12.12. 2015.

W bibliografii nie podaje się cytowanych stron w książkach, ale podaje się numery stron dla całych artykułów.

System harwardzki – informacje ogólne

Polega na powoływaniu się na dane źródło bezpośrednio w tekście pracy, bez podawania pełnego opisu bibliograficznego w dolnej części strony. W nawiasie (okrągłym lub kwadratowym) umieszczamy nazwisko autora i rok wydania; dodatkowo można dodać numery stron (system „autor-data wydania”), np. ...tekst pracy...(Zięba 2013:47);

- w przypadku, gdy publikacja ma dwóch autorów podaje się oba nazwiska, łącząc je spójnikiem „i”: (Cziomer i Zyblikiewicz 2006:75); podobnie postępuje się, gdy publikacja ma trzech autorów, przy czym spójnik „i” stawia się przed ostatnim nazwiskiem,
- w przypadku, gdy autorów jest więcej niż trzech należy podać nazwisko pierwszego autora ze skrótem „i in.” (i inni) lub „et al.” (w źródłach angielskojęzycznych): (Kuźniar i in. 2012),
- w przypadku odniesienia się do kilku publikacji w nawiasie wymienia się je wszystkie w porządku alfabetycznym; są one oddzielone średnikami; (Cziomer i Zyblikiewicz 2006:75; Mearsheimer 2004:188; Zięba 2013:47),
- w przypadku, gdy powołujemy się na kilka prac tego samego autora wydanych w jednym roku dla ich odróżnienia dodaje się, po dacie publikacji (bez spacji) kolejne małe litery (Zięba 2013a:55, 2013b:95),
- w przypadku powoływania się na dokumenty i raporty przygotowywane przez organizacje i instytucje, które nie mają autorów podaje się nazwę tych organizacji/instytucji: (Stockholm International Peace Research Institute 2020) lub (SIPRI 2020).

Przy stosowaniu systemu harwardzkiego pełna lista wykorzystanych materiałów musi znaleźć się w bibliografii w przykładowym formacie:

- **monografie** (jeden do trzech autorów): Cziomer E., Zyblikiewicz L., (2006). *Zarys współczesnych stosunków międzynarodowych*. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN.
- **monografie** (więcej, niż trzech autorów): Kuźniar R., i in. (2012), *Bezpieczeństwo narodowe*, Warszawa: Wydawnictwo Naukowe SCHOLAR.
- **rozdziały w pracach zbiorowych**: Mearsheimer, J. (2004). *Power and Fear in the Great Power Politics*. w: G.O. Mazur (red.), *One Hundred Year Commemoration to the Life of Hans Morgenthau (1904—2004)*. New York: Semenenko Foundation.
- **artykuły zamieszczone w czasopismach naukowych**: Baldwin, D. A. (1995). *Security Studies and The End of The Cold War*. “World Politics” 48(1): 117-141.
- **strony internetowe**: “SIPRI Military Expenditure Database”. Stockholm International Peace Research Institute (SIPRI). Dostęp z dnia 15 kwietnia 2020, <https://www.sipri.org/databases/milex>

W systemie tym nie stosujemy skrótów **op. cit.** (*dzieło cytowane*), **ibidem.** (*tamże*) lub ich polskich odpowiedników **dz. cyt.**, **tamże**.

Rady ogólne odnośnie sporządzania przypisów oraz bibliografii

Do wyboru właściwego wzoru cytowań i sporządzania bibliografii warto posłużyć się wzorami obowiązującymi w ramach poszczególnych wydawnictw.

Spośród czasopism wydawanych przez WSMiP są to, na przykład:

- *Politeja* (<https://journals.akademicka.pl/politeja/about/submissions>).
- *Teoria polityki* (<https://www.ejournals.eu/TP/menu/732/>).

- *Studia Migracyjne – Przegląd Polonijny* (<https://www.ejournals.eu/Studia-Migracyjne/menu/903/>).

Polecamy również

- zasady preferowane przez Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego (<https://wuj.pl/dla-autorow/zasady-wspolpracy-autora-z-wydawnictwem#co-i-jak-nalezy-przygotowac-do-zakwalifikowania-pracy-do-publicacji-oraz-rozporozczenia-procesu-wydawniczego>),
- zasady cytowania i tworzenia przypisów bibliograficznych opracowane przez A. Kirpsza, G. Stachowiak (*Standaryzacja tekstów obowiązująca w publikacjach wydawanych przez Koło Studentów Stosunków Międzynarodowych UJ*, http://www.mediafire.com/file/g4v8sk2r59suxi8/KSSM_UJ_-_standaryzacja_tekst%25C3%25B3w.pdf/file),
- zasady systemu harwardzkiego *APSA Style Manual*, American Political Science Association (<https://connect.apsanet.org/stylemanual/>).

Załącznik A

UNIwersytet Jagielloński w Krakowie
Wydział Studiów Międzynarodowych i Politycznych
Instytut Nauk Politycznych i Stosunków
Międzynarodowych
KATEDRA.....

Imię i Nazwisko

Nr albumu:

KIERUNEK

TYTUŁ PRACY

Praca licencjacka (magisterska)

Promotor:

Kraków 202....